

УДК 336.2(477)

Цєпова О.А., аспірантка,
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ГРИВНІ В ФІНАНСОВУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ

Основними змінами на ринку фінансових послуг є відмова від готівкових грошей та поступовий перехід до безготівкових платежів. З метою вдосконалення та введення інновацій на ринку платіжних послуг та об'єднанням з країнами європейського союзу, 1 серпня 2022 року було прийнято Закон України "Про платіжні послуги"[1].

Відповідно до міжнародних трендів Україна розглядає можливість приєднання до зростаючої тенденції випуску центральними банками власних цифрових валют, відомих як CBDC. Цифрова валюта центрального банку (CBDC)- цифрова форма грошей, випущених центральним банком, законний платіжний засіб, що може використовуватись як цифровий еквівалент готівки"[4]. Електронна гривня, вже кілька років перебуває на стадії обговорення, перший закритий пілотний проект був запущений в 2018 році. Андрій Поддєрьогін директор Департаменту платіжних систем та інноваційного розвитку НБУ зазначив, що до кінця 2024 року Національний банк України планує провести вже відкрите тестування е-гривні, залучивши до участі банки та фінансові установи"[2].

Розуміння перспектив е-гривні допомагає Україні залишатися конкурентоспроможною у світовому фінансовому ландшафті. Триваюча війна з росією ще більше підкреслила необхідність надійної цифрової фінансової системи. Розвиток е-гривні обіцяє економічне благополуччя України та її

здатність орієнтуватися в глобальному фінансовому середовищі, що розвивається.

Е-гривня обіцяє революціонізувати фінансовий ландшафт країни, пропонуючи більш швидкий, безпечний і потенційно більш інклюзивний спосіб проведення транзакцій. У той час як сама е-гривня все ще знаходиться в стадії розробки, Україна має міцний фундамент для її впровадження завдяки існуючій добре розвиненій інфраструктурі безготівкових платежів. Україна має налагоджену мережу платіжних послуг, таких як банки та небанківські установи. Ця існуюча інфраструктура могла б плавно інтегруватися з е-гривнею. Інтеграція електронної гривні з цими існуючими мережами може бути відносно гладкою, використовуючи їх доступність та базу користувачів.

Електронна гривня має потенціал для збільшення фінансової інклюзії, роблячи цифрові платежі більш доступними. Фінансова інклюзія - ключова сфера, де електронна гривня має потенціал зробити значний вплив в Україні. Більш простий доступ до фінансових послуг дозволяє людям краще управляти своїми фінансами, користуватись кредитами і приймати більш активну участь в економіці країни, що в свою чергу розширить можливості фізичних осіб та буде сприяти більш інклюзивній фінансовій системі. Цифрові операції з електронною гривнею можуть бути швидшими та прозорішими порівняно з готівковими коштами. Е-гривня потенційно може зменшити витрати, пов'язані з друком, управлінням та розповсюдженням фізичних готівкових коштів.

Однак шлях до широко прийнятої е-гривні не без її викликів. Також необхідно розглянути перешкоди, які необхідно подолати для успішної реалізації проекту е-гривня. Розробка безпечної, ефективної та масштабованої інфраструктури цифрової валюти вимагає значних технічних знань та інвестицій. Заходи з кібербезпеки повинні бути надійними, щоб запобігти

шахрайству. Також необхідно створити чітку правову базу для регулювання випуску, використання та регулювання електронної гривні. Ця структура повинна вирішувати такі питання, як захист прав споживачів, боротьба з відмиванням грошей та оподаткування. В свою чергу формування суспільної довіри до нової цифрової валюти має вирішальне значення для її успіху. Навчання населення про переваги та особливості безпеки електронної гривні буде мати важливе значення. Люди можуть не наважуватися відмовитися від традиційних грошових коштів через побоювання щодо безпеки, конфіденційності та потенційних технічних збоїв[3].

Україна може використовувати існуючий досвід у технологічному секторі країни та співпрацювати з міжнародними технологічними фірмами з перевіреним досвідом побудови безпечної технологічної бази. В свою чергу Національному банку України необхідно тісно співпрацювати з урядом та контролюючими органами для розробки комплексної правової бази. Також важливим кроком є необхідність розпочати комплексну освітню кампанію, щоб пояснити переваги та особливості безпеки електронної гривні. Прозорість та чітка комунікація будуть ключовими для вирішення суспільних проблем та зміцнення довіри.

Активно долаючи перешкоди, Україна може прокласти шлях для плавного впровадження електронної гривні та потенційно отримати винагороду за більш ефективну, інклюзивну та цифрову фінансову систему цифрових платіжних систем. Загалом впровадження е-гривні виглядають перспективними. Існуюча в Україні цифрова інфраструктура та її фокус на фінансовій інтеграції створюють сприятливий ґрунт для її впровадження. Однак вирішення технічних складнощів, створення міцної правової бази та формування довіри суспільства буде мати вирішальне значення для його

успішної реалізації. Використовуючи свої сильні сторони та інвестуючи в подальший розвиток, Україна може створити надійну інфраструктуру, яка відкриє шлях для успішного запуску та широкого впровадження електронної гривні. Ця цифрова форма гривні має потенціал революціонізувати фінансову систему країни.

Література:

1. Закон України «Про платіжні системи і переказ коштів в Україні» [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14#Text>.
2. Інтерв'ю Андрія Поддєрьогіна для видання PaySpace Magazine про е-гривню. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/intervyu-andriya-poddyerogina-dlya-vidannya-payspace-magazine-pro-e-grivnyu> (дата звернення: 19.04.2024).
3. Рябокiнь, М. (2022). Виклики впровадження цифрової валюти центрального банку у контексті нової еволюційної форми грошей в Україні: світовий досвід. *Економіка та суспільство*, (37). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-63>
4. Casting Light on Central Bank Digital Currency, IMF Staff Discussion Note, Tommaso Mancini Griffoli, Maria Soledad Martinez Peria, Itai Agur, Anil Ari, John Kiff, Adina Popescu, Celine Rochon, November 12, 2018, <https://www.imf.org/en/Publications/Staff-Discussion-Notes/Issues/2018/11/13/Casting-Light-on-Central-Bank-Digital-Currencies-46233>(дата звернення: 19.04.2024).